

УДК 378.09:159.923

Гордійчук О. М.
студент магістратури
«Управління навчальним закладом»
Житомирського державного університету
ім. І. Франка, м. Житомир
e-mail: sachuk041994@gmail.com

**Значення акмеологічного підходу в управлінні розвитком
дистанційної освіти у закладі вищої освіти**

У статті розглядаються управління розвитком дистанційної освіти у закладі вищої освіти, характерні особливості дистанційної освіти.

Проводиться обґрунтування актуальності використання дистанційних технологій у навчанні. Акцентовано на значенні акмеологічного підходу в управлінні розвитком дистанційної освіти у закладі вищої освіти. Обґрунтовуються особливості організації навчального процесу з використанням дистанційних освітніх технологій.

Актуальність теми дослідження зумовлена тим, що сучасний інформаційний світ вимагає переосмислення підходів до отримання вищої освіти. Інформаційні і телекомунікаційні технології на сьогодні є галуззю науки і техніки, яка найбільш інтенсивно розвивається як за кордоном, так і в Україні. Динамічний розвиток телекомунікаційної інфраструктури, теоретико-методичне обґрунтування дидактичних можливостей дистанційної освіти, розвиток її програмної і методичної підтримки уможливають організацію такого навчального процесу, в якому максимально враховуються особливості, здібності і нахили кожного з тих, хто навчається, а також достатньою мірою забезпечується диференціація навчання. Вища освіта перебуває на шляху удосконалення за рахунок дистанційних технологій.

Сучасний етап розвитку закладів вищої освіти (ЗВО) України характеризується помітним зростанням затребуваності та зростаючими обсягами підготовки фахівців в рамках дистанційної освіти. У суспільстві, заснованому на знаннях, необхідні фахівці, які володіють новітніми досягненнями у своїй професійній сфері, що зумовлює потребу в безперервному їх отриманні.

Ефективне функціонування університетів є важливою складовою сфери освіти. Кожний заклад вищої освіти підвищує ефективність використання наукового та педагогічного потенціалу за рахунок інтеграції різних форм і видів педагогічних технологій, щоб задовольняти потреби.

За концепцією розвитку дистанційної освіти в Україні дистанційна освіта – це форма навчання, рівноцінна з очною, вечірнього, заочною та екстернатом, що реалізується, в основному, за технологіями дистанційного навчання [1]. В останні десятиліття швидко розвиваються науково-методичні основи дистанційного навчання. Проблемам розвитку дистанційної освіти присвячені роботи багатьох вітчизняних науковців, таких як: О. Андреев, Г. Козлакова, І. Козубовська, В. Олійник, Є. Полат, А. Хуторський та ін. та зарубіжних: Р. Деллінг, Г. Рамбле, Д. Кіган, М. Сімонсон, М. Мур, А. Кларк, М. Томпсон та ін. Та незважаючи на велику кількість наукових досліджень, сучасна дистанційна освіта в Україні нагадує традиційні форми заочного навчання, без застосування всіх можливостей принципово нових форм і методів навчання.

Мета статті: висвітлення особливостей управління дистанційною освітою ЗВО на засадах акмеологічного підходу.

Виклад основного матеріалу. На сучасному етапі розвитку суспільства заклади вищої освіти поряд з традиційними освітніми використовують технології, які передбачають навчання на відстані.

Неінституціональні форми навчання допоможуть значно підвищити кількісні показники контингенту університету. Розвиток дистанційної освіти обумовлений його економічною ефективністю та доцільністю. Дистанційна освіта має свої специфічні риси й закономірності, які обумовлюють сукупність управлінських процесів щодо його розвитку у закладі вищої освіти. Перед сучасною системою освіти постає не просте завдання – підготувати нове покоління в умовах розвитку інформаційного суспільства, оскільки постійно відбуваються зміни в науці, техніці й виробництві, з'являються нові інформаційні технології, які надають майбутнім фахівцям великих можливостей щодо їх подальшої професійної діяльності. В умовах глобальної інформатизації суспільства конкурентноздатності випускників визначається рівнем їх інформаційної компетентності, а рейтинг закладу вищої освіти тим, наскільки доцільно в навчальному процесі враховуються тенденції розвитку комп'ютерних технологій.

Відповідно до досліджень С. Фіалки, дистанційна освіта має такі цілі: посилити активну роль тих, що навчається, в постановці освітніх цілей, виборі домінуючих напрямків, форм і темпів навчання в різних освітніх галузях; збільшити обсяг доступних освітніх матеріалів, культурно- історичних досягнень людства; отримання студентами можливості спілкуватись з педагогами-професіоналами, з колегами-однодумцями, консультиватись у спеціалістів високого рівня незалежно від їхнього територіального місцезнаходження; збільшити евристичну складову навчального процесу за рахунок застосування інтерактивних форм занять, мультимедійних навчальних програм; зробити більш комфортними, порівняно з традиційними, умови для творчого самовираження тих студентів, можливість демонстрації ними продуктів власної діяльності для всіх охочих, широкі експертні можливості оцінки їх творчих досягнень; надати можливість змагатись з великою кількістю інших студентів, які знаходяться в різних містах та країнах через участь у дистанційних проектах, конкурсах, олімпіадах [2].

Акмеологічний підхід до змісту управління закладом освіти дозволяє перевести заклад з режиму функціонування до режиму розвитку. При цьому значно підвищується якість освітнього процесу, тому що в усіх суб'єктів освіти систематизуючими є пізнавальні мотиви, освіта стає внутрішньою потребою, а творче переосмислення дійсності стає провідним. Акмеологічний підхід, на нашу думку, конкретизує ідею гуманізації освіти та засади сучасної ідеології, які спрямовані на досягнення подвійної мети: підготовку до майбутньої професійної діяльності та морально – духовне становлення

особистості. Акмеологічний підхід до освітнього процесу дистанційної освіти спрямований на самовдосконалення людини в освітньому середовищі, на її саморозвиток [3].

У світі технологічного розвитку з акмеологічного погляду професійна зрілість студента передбачає розвиток морально-етичних якостей, гуманістичної спрямованості особистості, нормативності поведінки й відносин в умовах єдиного освітнього середовища. Однією із основних складових розвитку професійної компетентності студентів є не лише високі професійні досягнення й ефективна самореалізація, а і розвиток високої відповідальності, турботи про інших людей та надання їм освітньої допомоги, соціальної активності в освітньому середовищі.

Акмеологічний підхід до управління закладом вищої освіти дозволяє перевести заклад освіти з режиму функціонування до режиму розвитку, при цьому значно підвищується і якість освіти, тому що в усіх суб'єктів освіти систематизуючими стають пізнавальні мотиви, навчання стає внутрішньою потребою, а творче переосмислення дійсності стає провідним [4].

Необхідність акмеологічного підходу в навчально-виховному й управлінському процесі закладу вищої освіти очевидна, оскільки суспільство очікує від закладу, що його випускники будуть комунікабельними, креативними, самостійно мислячими особистостями, які прагнуть до успіху й уміють самостійно будувати індивідуальну траєкторію розвитку. Акмеологічні прийоми, акметехнології пропонують практичне рішення питання особистісного та професійного успіху. Пошук оптимальних, найбільш ефективних способів, що впливають на якість освіти, в останні роки тільки розширюється. Створюються нові педагогічні технології, актуалізуються вже відомі, оскільки все більш явною стає неспроможність традиційної освітньої системи відповідати новим соціокультурним та економічним умовам.

Є. Хриков вважає, що специфічною рисою управлінської діяльності є те, що вона спрямована на забезпечення системного, цілісного характеру функціонування як педагогічної системи, так і системи управління [5].

Управління розвитком дистанційної освіти повинно розглядатися як складний організм системи, орієнтованої на досягнення поставленої мети. Основними напрямками управління розвитком дистанційної освіти в університеті є розробка: концепцій та стратегій розвитку дистанційної освіти, проектів нормативно-правової бази, навчально-методичного забезпечення та його експертної оцінки, забезпечення

підготовки фахівців, знаходження достатнього фінансування, маркетингових досліджень Розвиток дистанційної освіти – це система різних поглядів, уявлень, ідей, які являють собою узагальнення достовірного наукового пізнання: терміни, поняття, категорії, методи дослідження, функції, принципи та ін. Продуктивність управління розвитком дистанційної освіти в університеті може бути забезпечено постійним аналізом усіх етапів діяльності.

Основними завданнями сучасного етапу розвитку системи дистанційної освіти є:

- усвідомлення керівниками освіти, органами управління, професорсько-викладацьким складом і широкою педагогічною спільнотою доцільності, необхідності та можливості впровадження дистанційної освіти у вітчизняну освіту;

- створення національних, галузевих, регіональних місцевих підсистем дистанційної освіти і відповідних до них телекомунікаційних мереж з виходом до мережі Інтернет;

- розробка навчально-методичних комплексів дистанційної освіти та їх сертифікація;

- створення локальних телекомунікаційних мереж з виходом до Інтернет навчальних закладів і формування їх Web-сайтів дистанційної освіти;

- підготовка кадрів для дистанційної освіти;

- формування експериментальних навчальних груп та їх дистанційну освіту [6].

Отже, запровадження акмеологічного підходу до управління розвитком дистанційної освіти закладу вищої освіти забезпечує здобувачам вищої освіти можливість успішної самореалізації і самоактуалізації в різних сферах майбутньої професійної діяльності, сприяє формуванню позитивного і творчого відношення до себе і оточуючих, а також готовності на досягнення вершин професіоналізму. Управління розвитком дистанційної освіти повинно розглядатися як складний організм системи, орієнтованої на досягнення поставленої мети. Розвиток дистанційної освіти – це система різних поглядів, уявлень, ідей, які являють собою узагальнення достовірного наукового пізнання: терміни, поняття, категорії, методи дослідження, функції, принципи та ін.

Список використаних джерел та літератури:

1. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні (затверджено Постановою МОН України В. Г. Кременем 20 грудня

2000 р.). – Режим доступу: <http://www.osvita.org.ua/distance/pravo/00.html>.

2. Фіялка С. Дистанційне навчання: стан, проблеми, перспективи / Фіялка С. // Rocznik Europejskiego Kolegium Polskich i Ukraińskich Uniwersytetów. – Lublin, 2003. – С. 337-343.

3. Плахотнік О. В. Акмеология как условие повышения качества образования в высшей школе / О. В. Плахотнік, Н. Н. Ханина // Наукові записки [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]. Сер.: Психолого-педагогічні науки. – 2013. – № 5. – С. 95-99. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzsp_2013_5_17

4. Вістерина Т. І. Акмеологічний підхід до управління сучасним навчальним закладом як умова підвищення якості освіти / Т. І. Вістерина. – Режим доступу: <http://academy.ks.ua/wp-content/uploads/2014/>.

5. Хриков Є. М. Управління навчальним закладом : навч. посіб. / Є. М. Хриков. – Київ : Знання, 2006. – 365 с.

6. Корсак К. Вища освіта і Болонський процес / К. Корсак. – Київ, 2007. – 352 с.

Гордийчук А.

Значение акмеологического подхода в управлении развитием дистанционного образования в вузах

В статье рассматриваются управления развитием дистанционного образования в вузах, характерные особенности дистанционного образования. Обосновывается актуальность использования дистанционных технологий в обучении. Акцентируется на значении акмеологического подхода в управлении развитием дистанционного образования в вузах. Обосновываются особенности организации учебного процесса с использованием дистанционных образовательных технологий.

Gordiychuk A.

The significance of the acmeological approach to the management of the development of distance education in university

The article deals with the management of the development of distance education in university, features of distance education. Substantiation is carried out the relevance of using remote technology in learning. Basic an emphasis is placed on the importance of the acmeological approach to the management of the development of distance education in university. The peculiarities of the organization of educational process using remote educational technologies are substantiated.